

Recht

Rijden onder invloed

In Leeuwarden schikt het OM inzake rijden onder invloed stelselmatig met bedragen die veel hoger uitvallen dan de bedragen die de rechter bij een veroordeling zou opleggen. Komt deze merkwaardige praktijk ook elders in Nederland voor?

mr. W. Anker en
mr. T. van der Goot
advocaten te Leeuwarden

Te hoge transactiebedragen

Onlangs hebben wij in een concrete zaak iets opmerkelijks geconstateerd. Verdachten ter zake van rijden onder invloed betalen een te hoog transactiebedrag, omdat het Openbaar Ministerie te Leeuwarden naar onze mening ten onrechte (al dan niet bewust) gebruik maakt van hun onwetendheid, althans in die gevallen waarin een transactie wordt aangeboden.

De concrete zaak betrof de volgende. De cliënt was aangehouden op verdenking van het rijden onder invloed. Na een ademanalyse bleek het ademalcoholgehalte 570 µg per liter uitgedemde lucht te bedragen. De cliënt had geen documentatie. De cliënt werd vervolgens gedagvaard. Ten onrechte, zo bleek. Na overleg met het parket te Leeuwarden werd de cliënt alsnog een transactievoorstel gezonden. Het probleem leek uit de wereld. Niets was minder waar. Cliënt kreeg een transactievoorstel van 1500 gulden, welk bedrag naar ons idee veel te hoog was.

Oude schijvenstelsel

Sinds 1 juli 1999 is voor rijden-onder-invloed-zaken een nieuwe richtlijn op basis van de Bos/Polaris-richtlijnen in werking getreden. In casu betreft het de 'Richtlijn voor strafveroordening, rijden onder invloed, artt. 8 lid 2, 162 en 163 WVW 1994'.¹ Het is algemeen bekend dat de nieuwe richtlijnen in vrijwel alle gevallen (er zijn enkele uitzonderingen mogelijk waarin het niet of nauwelijks verschil maakt of de oude dan wel de nieuwe richtlijnen worden toegepast) tot een aanzienlijk zwaardere sanctie leiden dan onder het oude 'schijvenstelsel'² het geval was. Een en ander is in ieder geval voor de strafsector van de rechtbank Leeuwarden reden geweest, onder verwijzing naar op dit punt gemaakte afspraken in het Landelijk Overleg van Voorzitters van de Strafssectoren van rechtbanken en gerechtshoven (LOVS), om de nieuwe richtlijn van het Openbaar Ministerie *niet* toe te passen en voortaan weer te berechten op basis van de 'oude' richtlijnen. Met andere woorden, de Rechtbank Leeuwarden hanteert al

geruime tijd weer het oude schijvenstelsel.

In de eerder genoemde casus was het gehalte 570 µg per liter uitgedemde lucht. Op basis van de 'oude' richtlijnen zou de cliënt vallen in schijf III en een transactievoorstel van 900 gulden moeten ontvangen; op grond van de Bos/Polaris-richtlijn zou aan cliënt 1500 gulden worden voorgesteld. Dat laatste is geschied: een nadeel voor onze cliënt van 600 gulden. Wij hebben de cliënt geadviseerd niet te betalen.

Veel verdachten die een transactievoorstel ontvangen, wenden zich niet tot een advocaat maar betalen gewoon door middel van de meegezonden acceptgirokaart. Het Openbaar Ministerie speelt in Leeuwarden in op de onwetendheid van verdachten die anders waarschijnlijk niet op het voorstel zouden ingaan.

Voorstel afwijzen

Bij navraag bij de hoofdofficier werd ons vermoeden bevestigd dat het beleid is dat op het parket te Leeuwarden op basis van de nieuwe richtlijnen wordt getransigeerd, hoewel men weet dat de rechtbank deze ter zake van rijden onder invloed niet hanteert.

In vrijwel alle gevallen zal het advies van een advocaat in een dergelijk geval moeten zijn om niet op het voorstel in te gaan. De zaak kan beter voorkomen, om vervolgens een aanzienlijk lagere geldboete van de politierechter te krijgen. De cliënt moet dan echter wel in het openbaar terechtstaan en zal bij een veroordeling tegen een strafblad aanlopen.

Het Openbaar Ministerie handelt op een wijze die de toets der kritiek niet kan doorstaan. Onwetende burgers hebben zo in de loop van de tijd een veel te hoog transactiebedrag betaald. En deze praktijk gaat nog steeds door.

Het is mede de taak van de advocatuur om in dit geval een rol te spelen bij het bevorderen van rechtseenheid. Alvorens op landelijk niveau hieromtrent actie te kunnen ondernemen, vernemen wij graag uit andere delen van het land of onze ervaringen worden gedeeld.³

1 Zij is bij aanwijzing van 11 mei 1999 door het College van procureurs-generaal vastgesteld (*Stcr.* 1999, 117). De richtlijn geldt tot 1 juli 2003.
2 Richtlijn van 7 december 1994, *Stcr.* 1994, 250 met aanpassing van tarieven per 1 januari 1998, *Stcr.* 250.
3 Reacties s.v.p. richten aan: Anker & Anker strafrechtadvocaten, t.a.v. mr. T. van der Goot, Postbus 324, 8901 BC Leeuwarden; of: vandergoot@ankerenanker.nl.